

Misdragingen buiten schoolverband

*Mag een leerling tuchtrechtelijk worden aangepakt voor schunnige, onwelgevoeglijke of kwetsende uitlatingen en gedragingen welke in strijd zijn met fundamentele beginselen van beschaving en fatsoen? Ja, zei het Amerikaanse Hooggerechtshof in 1986, de leerling kan zich in dat geval niet beroepen op de vrijheid van meningsuiting. Maar in twee verwante rechtzaken oordeelde een lager gerechtshof onlangs anders: als de gewraakte uitlatingen en gedragingen **buiten schoolverband** (bijvoorbeeld op Facebook) gedaan zijn, dan vallen ze onder de grondwettelijke vrijheid van meningsuiting, ook al hebben ze betrekking op schoolpersoneel.¹ Het schoolse tuchtrecht eindigt bij de poort en daarbuiten heersen de rechten en plichten die voor iedere burger gelden. Het ging om spottende uitlatingen over de rector en over de vermeende geringe lengte van diens geslachtsorgaan.*

*In Nederland speelde onlangs een soortgelijke kwestie.² Radio 538 had een prijsvraag uitgeschreven: wie is de slechtste leraar van het jaar? doe een voordracht, geef de beste [of olijkste?] argumenten om je voordracht te ondersteunen en vergaar zoveel mogelijk stemmen. Een vijftienjarige vwo-leerling had haar leraar onder meer als Monster van Loch Ness gekarakteriseerd en daarmee won ze de prijs: de hele klas kreeg samen met het slachtoffer een kaartje voor de film *Bad Teacher*.³ Maar de leerling had niet bedacht dat de leraar nu door haar toedoen met naam en toenaam op internet te boek stond als de slechtste leraar van Nederland. Op school legde de rector haar een schorsing op.*

Als we even afzien van de vraag of de rector misschien beter iets minder spastisch had kunnen reageren, dan resteert hoe ze deze maatregel zou kunnen rechtvaardigen, bijvoorbeeld tegenover een denkbeeldige Amerikaanse rechter. Ik leg haar dan het volgende in de mond. We waren op school verontwaardigd en boos, ook al zijn de gewraakte uitlatingen buiten schoolverband gedaan. Als dat een schoenmaker of een advocaat overkomen was, zou hij het ook niet over z'n kant laten gaan. Zo'n onverdiend stigma op internet, daar komt die leraar moeilijk meer van af. Maar we zijn professionals van wie verwacht wordt dat ze hun leerlingen met respect bejegenen. We kunnen een leerling die zich onheus over ons uitlaat dus niet met gelijke munt terugbetalen. En een gang naar de rechter ligt ook niet zo voor de hand.⁴ Het enige wat we konden doen was: de leerling tijdelijk de toegang tot de reguliere lessen te ontfangen. Met die schorsing hebben we dat ten uitvoer gebracht. Maar wat we in zo'n geval eigenlijk nodig hebben, is een soort afkoelklas (binnenschoolse time-out klas) om bij wijze van ordemaatregel de verstoorde relatie te herstellen.⁵

Wes Holleman

weblog onderwijs 3-7-2011

<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ http://www.educationnews.org/ednews_today/158259.html (28/6/2011)

² http://outletplazatilburg.nl/outletplazatilburg/regionieuwss.php?page1=leesnieuws&ID_nieuws=5978 (29/6/2011); http://www.telegraaf.nl/binnenland/10123889/_Geschorst_om_plagen_leraar_.html (1/7/2011)

³ <http://www.filmtotaal.nl/recensie.php?id=22243> (22/6/2011); 'een slechte leraar' is trouwens een zeer knullige vertaling van *bad teacher*, want men verwaarloost de connotatie van *bad behavior* die besloten ligt in zijn of haar schoolse tegenhanger *a bad boy or girl* (een kind dat zich misdraagt).

⁴ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=2402>

⁵ <http://www.studentizine.be/Ezine.aspx?id=124&titel=Studentizine%20124;>
<http://www.onderwijsethiek.nl/?p=2272>